آژیر

دارنده امتیاز و مدیر مسئول
ج. پیشه وری

« بهای اشتراك »

سالیانه ۲۵۰ ریال
ششماهه ۱۴۰ «
برای کارگران و کشاورزان و محصلین و کارمندان جزء دوائر صدی بیست تخفیف منظور میگردد

بهای آگهیها با دفتر اداره است

جای اداره :
(خیابان سعدی جنب کوچه حمام باغ)

آژیر روزهای یکشنبه – سه شنبه – پنجشنبه منتشر میشود

باز در باره سانحه کارخانه سلطنت آباد

در شماره روز سه شنبه خبر کوچکی را که در آخرین ساعت قبل از انتشار روزنامه رسیده بود درج کرده و اطلاع دادیم که اعتصابی در کارخانه سلطنت آباد وقوع یافته و اولیای وزارت پیشه و هنر امر به شلیك بسوی کارگران داده و یك کارگر کشته شده است و جزئیات امر هنوز برما مجهول است . در همان شماره متذکر شدیم که اصولا ما مخالف تاخیر و تعویق در امور کارخانه هائی هستیم که برای متفقین ما کار میکنند ولی بدبختانه بعضی حقیقی تاخیر و کارشکنی کیست . تقصیر با کارگر برهنه و گرسنه و برهنه ایست که واز فرط بدبختی و محرومیت دست باقدامات مایوسانه می زند یا با کسانیکه به کوچکترین تقاضای مشروع او ترتیب اثر نداده و کارد را باستخوانش میرسانند واورا تحریك کرده و بعدهم با یك گلوله کارش را بساز میدهند .

واقعه سلطنت آباد هنوز هم روشن نشده . درصورتیکه این مسئله اصولی و مهمی است . دیروز یکی از همفکران ما میگفت : « چه اهمیت دارد در جبهه ها هر روز هزارها نفر در جبهه های جنگ کشته میشوند یك سهمی کارگرهم در سلطنت آباد کشته شود » .

این هم قلم محترم که بعد از شنیدن پاسخ ما از گفته خود نادم شده فراموش کرده بود که استدلالی که میشود بنام استقرار دادگستری است ، برای استوار ساختن یك مقام صحیح و یك دموکراسی واقعی است . برای این است که یك مامور کشتارگر هیتلر و یا یك مامور خود سر برای اینکه تواند بدون محاکمه قبلی بدون اثبات تقصیر بدون رای دادگاه یك مسکین کارگر را بکشد .

برای منظور مقدس متفقین ما برای استقرار یك نظم عادلانه در جهان پر هرج ومرج امروزی ، برای پیروزی سن و آزادی و جبره شدن پس از انهدام فاشیستی و برافکندن تاج مظالم هیتلر راهزنان هرقربانی که از آن بالاتر باشد از طرف ما جایز است ولازم است حتی واجب است ، در امور کارخانه هائی که جبهه آنان کار میکنند ما کوچکترین اخلالی را جنایت میدانیم . باید تعقیب رتیب شود . جای هیچ شکی نیست که عمال ستون پنجم درصدد این اخلال و کارشکنی بر خواهند آمد . تحریك کارگران بدست کشیدن از کار به بهانه ظاهرا مشروع کمی مزد وسیله خوبی است . بدیهی است که آنان بدین وسیله متشبث خواهند شد و شاید در موضوع اعتصاب سلطنت آباد بر کاسه نیم کاسه هم باشد ولی باید در نظر گرفت که بهترین و مطمئن ترین ودرعین حال بی خطرترین طریق طرز اخلال این است که بموقع و بامناسبات باری بهر جهت وعده وعید را بکار بردن و اجبه کارگران را ناراضی وعصبانی کرده و بدست آنان مقصود را انجام داد وخود بیرون از سالم دورات ، اینکار یعنی تحریك کارگران باعتصاب بکمك اعمال خشونت و مضایقه مداعار مزد آنهم برای آنان ، از زمان های پیش وبخصوص دورهٔ وزارت آقای بدر آغاز گشته است بدیهی است که تمام تقصیر این تحریکات تحریکی را نمیتوان بعهده تعدی چند روزه آقای سرتیپ شفائی حوالت کرد .

ولی در هر حال این باعث برائت ذمه ایشان نمیشود . روزنامه های مردم در شهر اطلاع داده اند که ایشان بشخصه بروی کارگران شلیك کرده و یکنفر را کشته اند . اطلاعاتی هم که بطور خصوصی بما رسیده است این خبررا تکذیب نمیکند روزنامه های دیگری که از خبرهائی کسب اطلاع کرده اند میگویند کارگرها اسلحه داشته اند و خودشان رفیق خود را کشته اند و مرتکب قرائت شده و ترعین کرده اند واقع . سادلایل بسیاری داریم که به اطلاعات مکتسبه آنها ...

بلیسی آقای سرهنگ سرحد سعی تعقیب کرده باوفای اصول معماری مطمئن باشیم اطلاعاتی سار سیده است که شهربانی درصدد لوث کردن واقعه بر آمده و بخواهد علائم یك مرد آشکار را محو کند .

فعلا یکی از مردهای کثیف دورهٔ رضاخان درباین موضوع بکار برده شده است در آنزمان از کسیون هوا میکردند ، میکشتند ومیگفتند سکته کرده است حالا میکشند و میگویند رفیقش کشته است ، وهیچکس هم اعتراض نمی کند .

دیروز بما اطلاع رسید که دادستان در محل حاضر شده و درصدد تحقیق امر برآمده است . ما منتظر نتیجه تحقیقات ایشان هستیم و امیدواریم که یکبار دیگر شهرت دادگستری را لکه دار نشده و مرتکبین واقعی این سانحه کشف و بمجازات برسند . آقای عضدوزیر باید اقداماتی برای حسن جریان دادگستری بعمل آورند . از نتیجه این اقدامات ما چیزی نمیگوئیم ، زیرا از بدیهیات است .

مسکوك طلا و ترقی و تنزل آن در بازار

طلا های مسکوك که مورد داد و ستد ماه بویژه بازار گاهی بوده و گاهی در ترقی و زمانی در تنزل است عبارتست از : پهلوی طلا – لیره انگلیسی – لیره عثمانی و تولای هندی .

تا چهار پنجماه قبل که هنوز پهلوی طلا ضرب ورایج نشده بود لیرهٔ انگلیسی مقام اول را از حیث قدرت معامله در بازار حائز بود ولی از چندی قبل موازه از درماه پیش پهلوی طلاکه زیب آن رو بتزاید و بانکها بطور غیر محدود در دسترس عموم گذارده بودند زیاد تر از سایر مسکوکها مورد معامله قرار میگیرد بخصوص که اخیرا مجرائی نیز به خارج باز ودر آنجا ها رواج بسزائی گرفته است .

اینك جریان معاملات و ترقی و تنزل آن وسایر مسکوکها بشرح زیر است

تا اوایل فروردین سال جاری بطور کلی تنها لیره انگلیسی مورد معامله قرار میگرفت که مقدار مهم آن از کشور عراق بطور قاچاق وارد ایران میگردید و نرخ آن در تاریخ فوق ۶۵۰ – ۶۶۰ ریال بود ولی از همان روزهای تعطیل عید در نتیجه ترقی نرخ آن در عراق و صرف تجاری اینکه از ایران بطور قاچاق صادر و نرخ آن یکمرتبه بالا رفت و همان روزها به ۷۰۰ تا ۷۲۰ ریال معامله شد و از آن تاریخ یعنی از اول سال جاری تا اوایل تیرماه شمرجا روبترقی گذاشته و هر لیره انگلیسی تا ۸۴۰ ریال معامله شد ولی از آن تاریخ در نتیجهٔ تثبیت متفقین برای تثبیت ریال و تحویل موجودی مسکوك طلای بانك ملی به ارزش به موجب قانون تقریبا یکصد هزار عدد لیره انگلیسی ، عثمانی وده منات روس از طرف بانکها بمعرض فروش گذارده شد ونرخ رسمی هر لیره انگلیسی در وهله اول ۷۵۰ و پس از آن ۶۲۰ ریال تعیین گردید وفقط درهمان روزها بود که بعلت رواج خرید وفروش لیره عثمانی ومنات طلا رونقی گرفته ومقدار معتنابهی معامله شد . باضافه این هاچون مقدار مسکوك طلا نیز برای مدت محدودی میتوانست از عهده تقاضاهای خریداران برآید به متفقین اجازه داده شد طلای شمش وارد ایران نموده در ضرابخانه ایران مسکوك پهلوی ضرب و تحویل آن ها شود و تا در نتیجه مقصود خود بمعرض فروش برسانند و ضمنا در همان تاریخ قانون دیگر از مجلس گذشت که بموجب آن بانك ملی ایران میتواند باموافقت ومساعدت متفقین از طلا هائی که دولت در بانکهای خارجی ودر افریقای جنوبی واوتاوادارد وارد

ایران نموده بشنواند طره که در بانك ملی موجود است تبدیل بارزشش نموده هم طره را بمصرف فروش برساند وهم زیادی طلای وارده را پهلوی طلا ضرب نموده برای جمع آوری و تثبیت اسکناس بموقع فروش گذارد در هرصورت مسکوك پهلوی از تقریبا چهار ماه قبل دربانك های ملی و شاهی بمقدار غیر معدود بموقع فروش گذارده شد یعنی در حقیقت طلا های مسکوك متفقین که از بانك ملی در مقابل ارز و شمش تحصیل نموده بودند تدریجا بانام بود که پهلوی طلا در بانکها عرضه گردید وچون یك پهلوی از حیث عیار و وزن با یك لیره انگلیسی مساوی است لذا نرخ آن به طور مساوی بالیره انگلیسی ۶۲۰ ریال تعیین واعلام گشت منتهی برای اینکه پهلوی طلا هم مثل لیره انگلیسی رواج یابد بانك ها فروش لیره انگلیسی را منوط بخرید همان مقدار پهلوی طلا نمودند یعنی خرید از این وصف از آن و یا این که از همان روز اول در بورس میان این دو تفاوت قیمت موجود است ولی بانکها با آن ترتیب و تنزل تدریجی نرخ آن تا دانهٔ ۶۲۰ ریال پهلوی طلا را بین مردم رواج دادند تاحالی که تقریبا از سه ماه باین طرف جای سایر نقود طلا را که در بانکها تمام شده است گرفته و مقصود متفقین را که همان تثبیت اسکناس بود تامین نموده است البته نرخ لیره انگلیسی بواسطه اتمام آن در بانکها ورود اصل عرضه و تقاضا منحرجا ترقی و امروز با پهلوی طلا تا یکصد ریال تفاوت قیمت دارد در صورتیکه تفاوت واقع بین المللی بودن آن باین تبایه – بیش از دو و بیست منتهی سی ریال باشد و یکصد ریال تفاوت در هردانه بنظر غیر معقول میاید زیرا چنانکه در بالا گفته شد وزن و عیار آن ها کاملا یکی است و تصور هم میرود که منحرجا پس از رواج کامل پهلوی طلا در عراق و سوریه و غیره به هم اکنون علائم آن پیدا ست این تفاوت قیمت بمیزان حداقل برسد – توضیح آنکه نرخ رسمی پهلوی طلا چنانکه در بالا گفته شد تا پنج هفته قبل همان ۶۲۰ ریال بود و در نتیجه ازدیاد تقاضا در عرض ۲۰ روز از ۲۰ آبان تا دهم آذر از طرف بانك در سه نوبت ۲۰ ریال ۱۰ ریال و ۱۰ ریال ترقی داده شد وهر یك پهلوی ۶۶۰ ریال بمقدار غیر محدود فروخته میشد واینك چند روز است که بانکها از فروش خودداری و گویا موجودهم ندارند ومعلوم هم نیست که از نو ضرب خواهند کرد یانه و اگر سکه خواهند زد کی و چه وقت حاضر برای

نقل از بیانیه آزادیخواهان ایران

برادران آذربایجانی جعفر پیشه وری که اینك در تبریز نامزد وکالت خاص و عام شده است یکی از آزادیخواهان باایمان رنج برده و باسلیقه است که یك عمر طولانی را در راه مبارزه مرام و مسلك آزادی خواهی باحبس و تبعید و ناکامی ورنج و شکنجه بسر برده و امروز باصرار جمعی از آزادیخواهان حقیقی خودرا برای قبول وکالت شما آماده کرده است

برادران آذربایجانی – پیشه وری نویسنده دور و دانشمندی است که ایران میهن عزیز خودرا از جان شیرین بیشتر دوست دارد و در راه این عشق آزادی و سرفرازی میهن است که تاکنون باینهمه رنج و مشقت و ناکامی و تبعیدها تن در داده است .

برادران آذربایجانی – پیشه وری در تمام دوره زندگانی خود نشان داده است قول و وفاداری و امانت و شهامت و میهن دوستی و عدالت خواهی و طرفداری از زیردستان و رنجبران و زحمت کشان را داده و درست و روشن صفات برجسته او ادعای داریم .

برادران آذربایجانی – پیشه وری ابدا درفکر کاندید شدن و بدست آوردن صندلی مجلس نبوده و این تنها روشن فکر و دوستان آزادیخواه ایشان هستند که می خواهند از وجود ایشان برای مصالح کشور در کانون قانون گذاری استفاده نمایند .

برادران آذربایجانی – پیشه وری عزم دارد هر روزه تکیه طرفداران داخلی دارد که کسی از قوای نامشروع بجویدگاه بکشیان او اعتماد یك اهالی غیرتمند میهن پرست آذربایجان است که یکبار دیگر پایه مراتب آزادیخواهی و حقیقت طلبی را ثابت کرده این عنصر شریف را بر کسانی که میخواهند با نشان دادن طمعه جاه و طلال یا بکار بردن زور و نامشروع خودحق شمار العنصر کنند ترجیح دهید .

برادران آذربایجانی – آذربایجان همیشه بداشتن فرزندان پاك سرشتی که درخت آزادیرا باخون خود آبیاری و پرورش داده اند مفتخر بوده و آن بار دیگر باید در این انتخاب پیشه وری مراتب دراینهو آزادیخواهی وحسن تشخیص خود را ثابت کنند پیشه وری آذربایجانی است و تمام آزادیخواهان ایران چشم باقدامات اهالی غیرتمند و منورالفکر آذربایجان دارند .

از طرف جمعی از آزادیخواهان تهران

آگهی

از طرف کانون پزشکان ایران

کانون پزشکان ایران که بهیئت رسمی ثبت شده و دارای شخصیت حقوقی است ومرامش حفظ شرافت و منافع صنفی پزشکان میباشد از تاریخ بیستم آذر ۱۳۲۲ احضاریه جهت بیمارستان آقایان پزشکانی که مایل بعضویت هستند برای کسب اطلاع و دریافت استمارات ثبت نام همه روزه صبح و عصرمی توانند به بیمارستان نجمیه مراجعه کنند

رئیس کانون – دکتر حبیب عدل

۵-۳

نقل از ایران

جعفر پیشه وری
کاندید تبریز

مدیر محبوب و باشهامت روزنامه آژیر آقای جعفر پیشه وری را اگر همه کس نمی شناسد همه به نگارشات متین و موثر و منطقی وی آشنا هستند .

جعفر پیشه وری از ابتدای جوانی در صف مبارزین شجاع و جسور آزادی خواهان داخل شده و برای نیل بآزادی سختی ها و مشقات و بدبختی های بیشماری را تحمل کرده .

برای دفاع از آزادی پیشه وری از هیچ برو و هیچ حتی از نیروی مهیب و وحشتناك رضاشاه نترسیده و با نیرو و شجاعتی که شایسته شخصی مثل او بود پایداری در راه فکر خود ایستادگی کرد که پلیس رضا شاه او را بزندان افکند و او هم در میان آن عده بزرگی که در محبس قصر بنام محبوسین سیاسی معروف بود زندانی شد ولی در مدت ده سالی که در محبس بسر میبرد هیچگاه روحیه خودرا نباخت و با وجود آنکه موهای سیاهش در دوره زندان سفید شد پیوسته شجاعت و ثبوت و صراحت فکری خودرا حفظ کرد تا پس از شهریور ۱۳۲۰ دوباره وارد میدان فعالیت سیاسی و اجتماعی شد و اینك ده ماه است که روزنامه آژیر را منتشر کرده و با ثبوت و شجاعتی که دوره تمدین همگان واقع شده از آزادی و آزادیخواهان دفاع میکند .

پیشه وری اکنون از طرف عده کثیری آزادیخواهان ، کاندید تبریز برای انتخابات دوره چهاردهم میباشد و ما موفقیت پیشه وری را از صمیم قلب در این راه خواهانیم .

فروش خواهد شد . گویا ضرابخانه مشغول ضرب سکه های طرفداست و اگر هم بانك در نظر داشته باشد که پهلوی طلا ضرب نماید پس از اتمام مسکوك طره خواهد بود درهر صورت این وضع فرصتی بدست بورسی ها میدهد که با ترقی دادن نرخ آن استفاده زیادی بنمایند مثل اینکه در عرض چهار و پنجروز اخیر نرخ آن به ۶۱۰ – ۶۰۵ ریال رسیده و احتمال ترقی بیشتر از این هم میرود . مهمتر از همه و قابل توجه این جاست که از اول سال جاری باین طرف آن – مسکوکهای موجودی چندساله بانك ملی واین مسکوکهای نو پهلوی تماما بطرف بین النهرین سرازیر شده و بطور قاچاق از کشور صادر میشود ومعلوم نیست کجا

میرود و چرا دولت از صدور آن جلوگیری نمی نماید .

لیرهٔ عثمانی و تولای هندی زمینه شان خیلی کم و جزو بازی نیست .

بازرگان

بقلم ولادیمیر پ. تمکین عضو آکادمی شوروی

از مونیخ تا جنگ دوم جهانی

دولت شوروی در مسئله تصرف چکوسلواکی طور دیگر عمل کرد . در یادداشت مورخ ۱۸ مارس ۱۹۳۹ به برلن اطلاع داد که قانون اساسی چکسلواکی به کاخ اجازه نمیدهد بدون موافقت مردم آن سرزمین استقلال و تمامیت کشور خویش را محو و باطل کند و اشغال چکوسلواکی از طرف آرتش آلمان و تبدیل آن تحت الحمایه آلمان یك عمل تجاوز خودسرانه محسوب میشود و سایر این دولت شوروی از این جهت الحاق چکوسلواکی را به امپراطوری آلمان برسمیت شناسد امتناع میکند . اگر چکوسلواکی در مقابل متجاوزین آلمانی مقاومت موثری نشان میداد و فرانسه دست بدامن خود با نیروی مسلح خویش کمك می کرد شوروی هم کمکهای را که برطبق پیمان ۱۶ مه ۱۹۳۵ راجع به اتحاد متقابل بعهده گرفته بود انجام میداد .

همه میدانستند که قرار ملاقات حزب موقعیتی که جماهیر شوروی در این موضوع اصرار کرده بود تا چه اندازه استوار و صریح بود ولی دولت کاخ وشوالکوسلکی خیانت کرده و تسلیم شدند . ولی والادیه که یکبار دیگرهم به چکواسلواکی در موقع خیانت کرده بود این بارهم ناسی اعضای مادی صرف آن گشت افروزندگان آتش جنگ از نبودن کیفر و مجازات تشویق شده و هجوم خویش را ادامه داده بعد از یکسره کردن کار چکوسلواکی نوبه لهستان بود

لهستان که آخرین متحد فرانسه در خاور اروپا بشمار میرفت باعث زحمت هیتلر شده بود . لهستان برای آلمان بمنزله میدان حمله برای هجوم به شوروی بود . در اواخر اکتبر ۱۹۳۸ ریبن تروپ به لیپسکی سفیر لهستان در برلن ادعاهای دولت آلمان را اعلام داشت . موضوع این دعاوی عبارت بود از الحاق دانزیك بآلمان و ایجاد راه اتومبیل رو و راه آهن در سرتاسر دالان لهستان بطوری که به پروس شرقی منتهی شود . بعادت دیپلماسی هیتلری ریبن تروپ در ازای اجرای این دعاوی به لیپسکی وعده میداد که پیمان آلمان و لهستان منعقده در ۱۹۳۴ را برای مدت ۲۵ سال تمدید کند دولت لهستان نمی دانست چه بکند . نمی توانست تصمیم بگیرد . نمیخواست از انجام تقاضاهای آلمان امتناع ورزد . به دعاوی مزبور اینها را میرد و از طرف آلمان بی حوصلگی می کرد . در ۲۶ اکتبر ۱۹۳۹ ریبن تروپ هیئت مشهور و شور را اقدام خود دور بین کرد و از مشاهده اینکه دولت لهستان با طرح پیشنهادی آلمان موافق نیست بدینسان شکفت شد و چنین بنظرش آمد که دولت مزبور بمساعدت امیدوار و مستظهر است هیتلر تصمیم گرفت لهستان را از هر طرف در تحت فشار قرار دهد در ۲۲ مارس از لیتوانی خواست که قرار دادی امضاء کرده و ناحیه ممل و بندر کلایپدا را به آلمان واگذار کند در ۲۳ مارس برومانی او لتیماتومی تسلیم و یك پیمان اقتصادی که آن کشور را دست وابسته تسلیم آلمان میکرد تحمیل کرد منظور هیتلر این بود که نفت و حاکمیت رومانی را لتو کرده و آن سرزمین را یك شبه غلامی آلمان مبدل سازد .

لهستانیها میفهمیدند که محاصره شان بوسیله یك عده کشور های دستنشانده هیتلر چه معنی دارد . بك وزیر خارجه لهستان تشنجات بیهوده نموده که هیتلری بارانسه وبست و اکه شت واداد سازد و سپس دست استمداد بسوی انگلستان و فرانسه دراز کرد . دولتهای چمبرلن ودالادیه باکر بر شده که قدری پیشدستی جلوی هیتلر بالای سر لهستان آویخته بود . وضع خطرناك این متحد آخری باعث نگرانی اراسوبان شده بود . در لندن هم اضطراب خاطر مردم کمتر نبود . توسعه بیشتر مواضع اقتصادی و نظامی و سیاسی آلمان باعث میشد که حاکمیت مطلق آلمان فاشیست در اروپا مستقر شود . افکار عمومی تقاضای میکرد که اقدامات احتیاطی بعمل می آمد .

رئیس جمهور فرانسه آلبرت لبرن روز ۲۱ مارس ۱۹۳۹ وارد لندن شده روز بعد از ورود مشار الیه دولتین فرانسه

و انگلستان یادداشتهائی مبادله کردند . طرفین متعهد شدند در صورتیکه مورد حمله واقع شوند متقابلا بیکدیگر کمك کنند . باین طریق اتفاق انگلیس و فرانسه رسمیت یافت . چمبرلن خواست هیتلر را بترساند . در ۶ آوریل در پارلمان اعلام نمود که انگلیس و لهستان را وادار به یك پیمان متقابل باشتراك عموم رسانیده . یکهفته بعد اطلاع داد که انگلستان استقلال رومانی و یونان را تضمین کرده است . درهمان روز دولت فرانسه نیز مجددا وفاداری خود را به پیمان فرانسه و لهستان تایید کرده و تضمیناتی که به یونان و رومانی از طرف فرانسه داده شده بود اشاره کرد .

حساب چمبرلن و دالادیه که هیتلر را غرضانه درست در چاهه ، وادارن عقب نشینی به نیروی خود مطمئن بود و هیچگونه عکس العملی را از جانب این تسلیم شوندگان اصلاح ناپذیر انتظار نداشت . در ۲۸ آوریل ۱۹۳۹ دولت آلمان لغو قرارداد دریائی آلمان و انگلیس منعقده درسال ۱۹۳۵ را اعلام کرد . در همین سال قرارداد عدم تهاجم آلمان و لهستان منعقده درسال ۱۹۳۴ هم لغو شد و بالاخره در ۲۲ مه ۱۹۳۹ اتحاد نظامی آلمان و ایتالیا رسمیت پیدا کرد . واضح بود که هیتلر از حمله بلهستان خودداری نخواهد کرد . میبایستی بفکر دفاع از آن بود . در این موقع بود که دولت چمبرلن خواست کسی را پیدا کند که دست او را بگیرد . چمبرلن بوسیله سید سفیر انگلیس در مسکو از دولت جماهیر شوروی سئوال کرد آیا دولت مزبور حاضر است یك تضمین یکطرفی بلهستان و رومانی بدهد . حساب محافل مرتجع انگلستان روشن بود . آنها در اندیشه این بودند شوروی و آلمان را بجان هم بیندازند و جنگ قوای طرفین متخاصمین را ضعیف کنند و بعد اراده خودرا بهر دو طرف تحمیل کنند .

در پاسخ دولت شوروی پیشنهاد کرد پیمانی باشرکت روسیه و انگلستان و فرانسه برای دفاع از کشورهائی که مورد تجاوز فاشیزم واقع خواهند شد منعقد شود . چمبرلن درپاسخ این پیشنهادها تاخیر میکرد ، معذلك بواسطه فشار افکار عامه به سترنگ مامور دستور داد با اتفاق نماینده سفیر فرانسه با کمیسر امور خارجه شوروی وارد مذاکرات شود . این مامور انگلستان و فرانسه یك هدف مخفی داشت . حکومت شوروی را بادورنمای همکاری با انگلستان و فرانسه فریب داده و از تشبثات آلمان برای کنار آمدن با این همسایه نیرومند لهستان جلوگیری کرده و با این که آلمان بیطرفی انگلیس را وادار کرد که یك جنگ احتیاط را بر علیه شوروی آغاز کند .

مذاکرات مسکو بطول انجامید . مخالفین باراف لی چمبرلن او را راحت نمیگذاشتند و علت این طول مذاکرات را سئوال میکردند . لاوید جرج درجلسه ۹ مه چنین گفت « تضمیناتی که ما به لهستان ورومانی و یونان داده ایم – بدون شرکت روسیه ابلهانه است . (در این موقع ناطق روی بطرف کرسی های دولت کرده گفت) شما بروسیه احتیاج دارید ولی نمیخواهید بما آن متحد شوید » .

فقط در دهم مه خبرگزاری تاس پاسخ دولت انگلیس را به پیشنهاد شوروی منتشر نمود . چمبرلن از انعقاد پیمان سه جانبه سرباز زده بود و فقط پیشنهاد کرده بود که در صورت حمله متجاوز به انگلستان و فرانسه حکومت شوروی بلا فاصله بکمك آنها بشتابد ولی از این موضوع که درچنین دفاع از انگلستان و فرانسه اگر حکومت شوروی محتاج کمك شد بمساعدت کی باید امیدوار باشد سخنی گفته نشده بود . بقیه دارد

تلگراف از اردبیل

کمیته حزب توده ایران دروزنامهٔ آژیر روتوشت مردم انتخاب آقای فداکار و دکتر رضا رادمنش را به نمایندگی دوره چهاردهم تبریك میگوییم از طرف کمیته ولایتی حزب توده ایران اردبیل ت – کرالی

تفسیر اخبار داخله

اعطای نشان افتخار

[illegible]

مذاکره بین وزارت دارائی و وزارت دادگستری

[illegible]

کوپن قند و شکر ادارات

[illegible]

سرقت زیاد شده است

[illegible]

انتخابات

[illegible]

در جلسه نمایندگان

[illegible] این پیشنهاد پس از توضیحات کافی که از طرف آقایان دکتر زنگنه و دکتر کشاورز و روحی‌ره‌نمود و دکتر طاهری در زمینه آن داده شد باتفاق آراء تصویب گردید.

مهمترین خبرهای خارجی

جبهه شوروی

[illegible]

پیشرفت ارتش سرخ در دره دن

[illegible]

نیروی هوائی انگلیس آلمان را بمباران نموده است

[illegible]

نیروی هوائی متفقین فرانکفورت و هامبورگ و ویلهلمسهافن را بمباران نموده‌اند

[illegible]

ارتش سرخ در ۳۰ میلی ... [illegible]

[illegible] مصرف مینماید.

دکتر بنش بافسران شوروی نشان لیاقت اعطا کرد

مسکو ـ طبق اظهار خبرگزاری شوروی دکتر بنش رئیس جمهوری چکسلواکی بمارشال واسیلوسکی و ژنرال واتوتین و [illegible] نشان لیاقت اعطا کرد [illegible]

روز پنجم دسامبر دکتر بنش رئیس جمهوری چکسلواکی بدست خویش نشان صلیب جنگی سال ۱۹۴۲ چکسلواکی را به [illegible] کمیسر امنیت داخلی اتحاد جماهیر شوروی و [illegible] امور [illegible] گرد. [illegible] در مسکو [illegible] آنها را [illegible] خارجه شوروی [illegible] همه‌جانبه [illegible] هر دو کشور [illegible] دکتر بنش رئیس جمهوری چکسلواکی و [illegible] کمیسر امور خارجه شوروی [illegible] ایراد نمودند.

دکتر بنش در نطق مختصر خود اظهار داشت:

[illegible] کمیسر امور خارجه شوروی [illegible] صلیب جنگی و مدال چکسلواکی را [illegible] تقدیم مینمایم. این نشانها تنها [illegible] ارتش سرخ [illegible] احترام [illegible]

سربازان و ملت [illegible] زیادی [illegible] ارتش سرخ را تعقیب نموده‌ایم. ما مراحل [illegible] ۱۹۴۲–۱۹۴۱ و ۱۹۴۲ و دفاع دلاورانه لنینگراد و استالینگراد و بخصوص حملات تابستانی و پائیز سال جاری را تعقیب نموده و دیدیم که چگونه [illegible] قابل ستایش سربازان [illegible] دلاوری و [illegible] ملازمه [illegible] اخلاقی و [illegible] فرماندهان شوروی چگونه [illegible] شکست ناپذیری ارتش آلمان واهمی برآب کرده.

این نشانها ترجمان حق‌شناسی ما نسبت به [illegible] و صمیمیتی است که شما نسبت به [illegible] ما که در خاک شوروی مشغول عملیات هستند ابراز داشته‌اید.

جبهه ایتالیا

الجزایر ـ [illegible] خبرنگار مخصوص خبرگزاری انگلیس نزد ستاد ارتش متفقین در شمال افریقا اظهار داشت که آلمانها عده زیادی اسلحه‌های خودکار [illegible] ساخته‌اند تا از پیشرفت متفقین جلوگیری [illegible]

[illegible] ملتی که یکی از مهمترین نظامی [illegible] که در جبهه ایتالیا [illegible] اظهار داشت که در جبهه ایتالیا دشمن بقدری [illegible] که تا کنون [illegible] امروز گفت که هر دهکده و هر [illegible] یک موضع مستحکم ساخته است. [illegible] پیشرفت قابل ملاحظه نموده و [illegible] در دو روز [illegible] تصرف نموده.

در بخش شمال جبهه ارتش [illegible] نیروهای موتوری در وضع دشوار کوهستان [illegible] در ناحیه اورتونا [illegible] خود را تحکیم نموده.

بمباران دشمن [illegible] برای تصرف چهارراه [illegible] ادامه دارد [illegible] آلمانها در کنار [illegible] شده و در اثنای بیست و چهار ساعت اخیر نیروهای متفقین آلمانها را از چند موضع بیرون نموده‌اند [illegible] در مرکز [illegible] احساس میشود [illegible] ولی با این حال روحیه آن‌ها بسیار خوب است و آلمانها را که برای هر متر زمین سخت مبارزه مینمایند باتلفات عقب میرانند.

پیروزی صنعتی در ازبکستان

مسکو ـ بنا بر اطلاع خبرگزاری شوروی عثمان یوسوپوف رئیس حکمیت مرکزی حزب کمونیست ازبکستان در روزنامه پراودا می‌نگارد که تاسیس ماشین برق فرخد در ازبکستان که از ۱۹ دسامبر بکار افتاده و تمام آب‌های رودخانه سیردریا را بنیرو تازه مانی میرساند برای [illegible] این دستگاه پیروزی صنعتی محسوب میشود و اهالی ازبکستان روز افتتاح این دستگاه را مانند عید ملی خویش تلقی میکنند.

این پیروزی تازه بار دیگر نشانه حیات و توسعه امور اقتصادی این ناحیه میباشد و نیز نماینده آنستکه استفاده از قوه برق در ازبکستان خیلی توسعه یافته است.

وظیفه مهم و فوری که در این جنگ ملی بردوش ملت ازبکستان گذاشته شده آنستکه در کمترین مدتی دستگاههای برق تازه تاسیس نماید.

انجام این وظیفه با عملی ساختن روشهای معمولی میسر نیست زیرا بایست وسائل و تدابیری مخالف روشهای عملی بکار برد تا ساختمان دستگاههای برق تازه با سرعت و خرج و مصالح کم و محدودی کارگرهای کارگرد.

لنین بزرگ گفته:

دومین برنامه حزبی ما آنستکه کشور شوروی را کشور برق و ماشین سازیم.

استالین که بدستورات و تعلیمات لنین علاقمند است با عزم و پایداری قابل توجهی با وجود موانع و مشکلات طاقت فرسا نقشه لنین را عملی ساخت و کشور شوروی را کشور برق و ماشین ساخت.

آیا از این اقدام دولت اتحاد جماهیر شوروی که هنگام بحران یعنی در نوامبر ۱۹۴۱ موقعیکه دشمن مسکو را تهدید میکرد دستگاه مهم برق در ازبکستان تاسیس نمود اقدامی مهمتر و جالب توجه‌تر بنظر میرسد.

آیا تصویب ایجاد پنج دستگاه برق دیگر در ازبکستان در ۱۸ نوامبر ۱۹۴۲ از طرف استالین پس از آنکه سپاهیان شوروی در استالینگراد بتهاجم پرداختند اقدام بزرگی بشمار نمیرود و بالاخره آیا با در نظر گرفتن مشکلات

ومصائب زمان جنگ اعطای یک ملیون و نیم روبل از طرف دولت بازبکستان برای ایجاد این کارخانه‌های تازه اقدام مهمی نیست؟

این افکار و عقاید کاملا در فکر تمام ملت شوروی وضوح یافته و این امر ملت اتحاد جماهیر شوروی را تحریک میکند که دلاورانه بر مشکلات پیروز گردند کارگری که در ساختمان یک بنای عظیم مانی شرکت دارد با کارگری که در اتحادیه صنعتی خود مشغول کار است میداند که برای پیشرفت جنگ زحمت میکشند و کار آن‌ها که از روی خلوص نیت انجام میگیرد ساعت پیروزی را نزدیکتر مینماید.

این کارگران خوب میدانند که نیروی برق برای کارخانه‌هائی که ماشینهای کشاورزی میسازند و برای مزارع و شرکتهای معدنی تهیه مینمایند کمال ضرورت را دارد و میدانند وقتی که کارخانه‌های برق ساخته شد به قصبات آن‌ها روشنائی میبخشد و اوضاع زندگانی دهقانان بهبودی حاصل مینماید و بهمین لحاظ است که مردم ساختن یک کارخانه برق را با تمام اشکالاتی که دارد بمنزله یک وظیفه و تکلیف میهن پرستی تلقی مینمایند.

در سال ۱۹۴۳ مبلغی که برای کارخانه‌های جدید برق تخصیص داده شده بود بمساحت نه ملیون متر مکعب خاک‌ریزی و پی‌بندی شده و متجاوز از هفتاد هزار متر مکعب بتون ریزی گردیده و به‌طور متجاوز از مبلغ یک صد و هشتاد ملیون روبل بمصرف این کارها رسیده و از این رو کاملا معلوم میشود که مسئله احداث برق در آن جمهوری تا چه اندازه وسعت یافته است در نتیجه آن فوق العاده بر فعالیت توده مردم افزوده شده است. امروز در این جمهوری ۶ کارخانه برق جدید در دست ساختمان میباشد و هنگامیکه این کارخانه‌ها شروع بکار نمایند قوه برق آنجا دو برابر خواهد گردید.

در سال ۱۹۴۴ هم مبلغ صد ملیون روبل در این زمینه خرج خواهد شد و متجاوز از ده ملیون متر مکعب خاک‌ریزی و پی‌بندی خواهد شد و نیز باید مقدار دویست و پنجاه هزار متر مکعب را بتون ریزی کرد.

اخبار گوناگون

اعلامیه بهداشت حاکی است که حالت مزاجی چرچیل نخست‌وزیر انگلستان روبه بهبودی میرود.

نیروهای چینی ژاپنیها را از پایگاه‌های [illegible] و [illegible] بیرون نمودند.

بطوریکه رادیوی سوئد اطلاع داده است در نتیجه انفجاری که بامداد روز سه‌شنبه مقارن ساعت‌هفت بوقوع پیوست تمام کارخانه برق و کارخانه‌های موتورسازی [illegible] خراب گردیده است. رادیو خبر داده است این انفجار در نتیجه اعتراض بمی بوده که متصدیان خرابی در آنجا وضع کرده‌اند.

یک حریق بزرگی بر پا شده و هنگامیکه مامورین آتش‌نشانی مشغول خاموش کردن آتش بودند با تلفن به کارخانه خبر رسید که بمبهای دیگری هم انداخته‌اند. بنابراین کارخانه تخلیه گردید.

بنابر خبری که بعداً رسیده ولی تائید نشده است شش افسر ارشد بلغارستان نامه‌ای به شورای نیابت سلطنت نوشته و اظهار داشته‌اند که چون نمیتوانستند اضمحلال و سقوط کشور خود را مشاهده نمایند خویشتن را کشته‌اند و نیز در این نامه زمامداران بلغارستان را بنتایج مشئوم تصمیماتی که ممکن است اتخاذ نمایند متذکر ساخته‌اند.

ترجمه کریم کشاورز — ۳ — نگارش جون بی پریستلی

تاریکی گرتلی

این شخص ممکن بود عضو یک دولت [illegible] و یا رئیس [illegible] انگلستان باشد.

سرمای سختی در واگون حکمفرما بود. ما پتوها را بر میکشیدیم و دست بدست میمالیدیم که گرم شویم.

بالاخره قطار در تاریکی سرد بحرکت درآمد. صاحب گادت و کسی سخنی نگفت.

پرده‌ها انداخته بود و در روشنائی ضعیف چراغی که بسقف نصب بود تمام چهره‌ها مرموز و اسرارانگیز بنظر میآمد. بانوی دوبرولی چشم‌ها را بسته ولی نخوابیده بود.

من هم چشمان را بستم ولی خوابم نمیبرد. مرد سالمند سرشکون سر صحبت را با آن سه تن دیگر باز کرده و خبرهای مختلف جنگ را که همه میدانستند نقل میکرد.

همسایه پهلوی من که بیادشاهان کلده و آشور شباهت داشت [illegible] او را با شک و تردید [illegible] نقل میکرد ولی آنقدر حضور ذهن داشت که [illegible] الفاظ [illegible] را [illegible]

[illegible] زیرا همیشه هرچه در گرداگردم گفته میشود گوش میدهم.

[illegible] کجا و چه وقت اطلاع مفیدی بدست خواهم آورد و [illegible] از اینکه مشغول انجام ماموریتم در گرتلی بشوم [illegible] را کسب کنم.

[illegible] برآمد که همراه سرشکون ما راجع با کارخانه‌ها [illegible] زیاد از این رابطه صحبت نمیداشت. اما راجع [illegible] چیزی معلوم نشد. آنچه از نظر اول [illegible] بود و حس ای من حکم میکرد که از شایان [illegible]

[illegible] در دولت [illegible] بازی کند فوراً گرفتار [illegible] وقت آن رسیده بود [illegible] من همیشه لازم میدانم طبیعتا که دیگران باید [illegible] قبل از اینکه بمحل مامور [illegible] آن نقش را که تصمیم دارم بازی کنم فراهم آورم [illegible] در گفتگوی عمومی شرکت میکردم و بهمه اطلاع [illegible] شده و برای گرفتن کار در یکی از اینگاه‌های [illegible]

[illegible] خانمی که در روی من نشسته بود باز است [illegible] و گرسنه‌اش هر از گاه شوه را پیش آورده و

تنگاه وا بمن دوخته بود و بالاخره قدری بجلو خم شده و لبسی کرده و بوانگلیسی گفت:

شما مثل اینکه گفتید تازه از کانادا آمده‌اید؟

من جواب دادم:

ـ آری. مگر چه بود؟

من گمان کردم حالا حتما راجع بکودکانش که برای گریز از خطر بکانادا فرستاده است صحبت کرده و شاید هم سئوال کند آیا آنان را ملاقات کرده‌ام یا نه. ولی مشارالیها بلاتردید چنین گفت:

ـ من تصادفا شش ماه پیش شما را در مهمانخانه فرانسه در شهر گلازگو دیده‌ام. شما با شخصی که قدری بیمار حالش اطلاع دارد ناهار میخوردید.

جواب این سخنان را چند جور میشد داد ولی من میبایستی یک پاسخ بی‌خطر فکر کنم وزود هم فکر کنم.

اول اطمینان حاصل کردم که کسی بگفتگوی ما گوش نمیدهد.

خانم تبسم میکرد و قدری بجلو خم شده بود و درست توی چشمان من مینگریست و یک حالت ساده‌گی ساختگی بچهره گرفته بود و من میل نداشتم با یک سیلی محکم این حالت را از چهره‌اش دور کنم. پرسیدم: ـ مطمئن هستید که اشتباه نکرده‌اید؟

ـ کاملا مطمئنم. من صورت اشخاص را بخوبی بخاطر میسپارم.